VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXV. évfolyam
7616. szám

4 oldal,
30 bani

Csütörtök
1969.
szeptember 11

A gép, ha nem termel — holtvagyon

A TARTALÉKOKAT JOBBAN KI KELL HASZNÁLNI

A X. pártkongresszus dokumentumai ismételten hangsulyozták annak szükségességét, hogy állandóan fokozzuk minden tevékenységi területen a gazdasági hatékonyságot, ami a gyorsütemü fejlődés döntő tényezője. A gazdasági hatékonyság számos összetevőtől függ, de elsősorban attól, miként használják fel a vállalatokban létező termelőeszközöket.

Pártunk és államunk a multban és jelenleg is nagyarányu erőfeszitéseket tett és tesz a termelőkapacitások kiépitésére és korszerü itésére, azért, hogy a vállalatokat modern felszerelésekkel és gépekkel lássák el, melyek egyre nagyobb mértékben elégitik ki nemzetgazdaságunk minőségi és mennyiségi szükségleteit. A beruházások gyors ammortizálása csak ugy lehetséges, ha teljes mértékben felhasználják valamennyi gép és berendezés kapacitását.

A megyei pártbizottság gazdasági bizottságának legutóbbi elemzése során kitünt, hogy a pártszervezetek állandó irányitásával és vezetésével hatékony intézkedéseket tettek, melyek biztositották a termelő kapacitások intenziv és extenziv felhasználási mutatószámának növekedését, az előző időszakhoz viszonyitva. Érezhetően csökkent a nem működő berendezések értéke, leszállitották az ezek karbantartásával és működésével kapcsolatos költségek részarányat az általános termelési kiadásokban. Emlitést érdemelnek azok a kielégitő eredmények, amelyeket ezen a téren a Vagongyárban, az IAMMBA vállalatban, a December 30, Vörös Trikó, November 7 gyárban, a Cukorgyárban és más vállalatokban elértek.

Ugyanakkor rá kell mutatni számos nehézségre, melyek kiküszöbölése a termelés és a munkatermelékenység növelésének fontos tartalékait képezik. Igy a megyénk iparában jelenleg létező felszereléseknek mindössze 97,1 százaléka működik ténylegesen. A kihasználatlan felszerelések többsége „tartalék"-ban van. A legtöbb ilyen felszerelés (számszerint 100) a könnyüiparban található, ahol a választékok aránylag rövid időnként történő megujitása egyes gépek és felszerelések nem teljes kihasználásához vezet.

Minden létező gép teljes potenciáljának gyors felhasználása megköveteli, hogy az illetékes pártszervezetek irányitsák az igazgató bizottságokat — elsősorban a December 30, Teba, Vörös Trikó, Libertatea és Progresul vállalatokban — törődjenek nagyobb mértékben az olyan választékok eladását biztositó szerződések megkötésével, melyek lehetővé teszik az összes gépek és felszerelések állandó és egyenletes kihasználását.

A megyei iparvállalatokban jelentős tartalékok találhatók a termelés mennyiségének növelésére, a müszaki felszerelés időben történő hatékonyabb felhasználása terén. A megye iparában a naptári időalap felhasználási mutatószáma 64,8 százalék, a rendelkezésre álló időalapé 77,9, a tervezett időalapé pedig 92,4 százalék. Ez azt jelenti, hogy az első félévben a rendelkezésre álló időből 5,3 millió órát nem használtak fel. Ez a hiány a tervezett órákhoz képest 1,5 milliót tesz ki. Ehhez hozzájárult az a tény, hogy még nem mindenütt vezették be a három müszakot, nem foglalkoznak kellőképpen a géphibásodások és a balesetek megelőzésével, mindazon okok feltárásával és kiküszöbölésével, melyek gépleálláshoz vezetnek.

Igy megyei viszonylatban egy-egy gép átlagosan csak 2278 órát dolgozott, a rendelkezésre álló 2926 óra és a tervezett 2478 óra helyett, ami semmiképen sem kielégitő. Még a megyei átlag alatt maradnak az alábbi vállalatok: borossebesi Fakitermelő Vállalat (1056 óra), lippai Fakitermelő Vál-

TODUȚA GHEORGHE,

az Arad megyei pártbizottság gazdasági bizottságának közgazdásza

(Folytatása a III oldalon)

A közúti közlekedés biztonságosabbá tételéért

Tegnap reggel az Arad Megyei Szakszervezeti Tanács nagytermében munkaülést tartottak, melyen mélyrehatóan elemezték a milicia szervei által a közuti forgalom biztonságosabbá tételéért kifejtett tevékenységet.

A gyülésen részt vettek Vlăsceanu Haralambie vezérőrnagy, a Milicia Főfelügyelőségének küldöttje, Meze Florián mérnök, az Arad Megyei Néptanács alelnöke, tömeg- és társadalmi szervezetek küldöttei, vállalatok és intézmények vezetői, a milicia dolgozói és más olyan személyek, akik közvetlenül hozzájárulhatnak a közuti közlekedés jobb megszervezéséhez.

Az emlitett ülés azon intézkedéssorozatok közé tartozik, amely arra hivatott, hogy gyakorlatba ültesse a X. pártkongresszus dokumentumaiból eredő ilyen vonatkozásu feladatokat.

SZEPTEMBER

Megkezdődik a tanév. És én nem siratom a vakációt. Megkezdődik a tanév. És én nem állok sort füzetekért. Nem szorongok a sorban az évnyitó beszéden, nem rohanok jel vadul az osztályba, hogy jó helyet kapjak, nem szagolom a frissen festett falak savanykás mészillatát, nem hallgatom az osztályfőnök hagyományos éveleji mondokáját, nem lapozok bele kiváncsian a nyomdaszagu tankönyvekbe. Nem bokszolok bele az előttem ülő hátába, amiért elcsente az uzsonnámat. Pedig szivesen megtenném. Nem komolyan. Csak ugy, pajkosan, kamaszosan, ahogy nálunk szokás volt. Mert, kérem, én nem akármilyen osztályba jártam. Más volt az, mint a többi. Más volt a hangulat, mások az osztálytársak, mások a szokások. Az én osztályom.

Na és a srácok! A derék Bill, hét és fél tenger ördöge, Böby, aki — bár százhetvenöt magas és negyvenötös bakancsot viselt — méltó tulajdonosa volt becses fedőnevének, Csimasz, kit félelmetes vigyora emelt a halhatatlanok sorába, Rosenzopf, a vasmadár, aki fizika órán a Rozenák névre is hallgatott, de a magánéletben Rozeknál; Kecske, a gombfoci rettenthetetlen kelet-pernyavai bajnoka, aki a káposztát csak töltötten szerette, de különben a kosárcsapat bárányszivü beállósa volt, Szimi, a csodacsatár, akiről kevesen tudták a nem bennfentesek közül hogy ő a pampák réme. És sorolhatnám tovább: Mackó, Gubics, Cili, Csacsa, Mosogyi, Cike, a Nyihik s a többiek.

Ki fog pöcizni szünetekben a katedrán, ki fogja rugni a bőrt órák után, ki olvas regényt a pad alatt, az órán?...

Valaki most azt mondja, van utánpótlás, helyünket mások vették át. Ez igaz. De olyan vicceket mondani, olyan jóizüeket röhögni, ugy focizni, ahogy mi tudtunk, senki se fog. Soha. Hogy elfogult vagyok? Lehet. Belátom. Azt hiszem azonban, hogy nem én vagyok az egyedüli a földön.

Hiszem, hogy nem én egyedül gondolok vissza keserü nosztalgiával a „suliban" eltöltött édes évekre, hiszem, hogy más is érez valami különöset, ha elmegy egykori iskolája előtt, hiszem, hogy mindenki büszkén beszél az iskoláról, ahol irni, olvasni, élni tanult.

Elfogult vagyok. Ismétlem. És örülök, hogy elfogult lehetek.

JUHÁSZ BÉLA

Tervfeldolgozó ülések az UTA-ban

Hasznos dialógus

Az agyonülésezés, a véget nem érő viták ideje lejárt, de az a korszak, amelyben dult ez a gyermekbetegség, kellemetlen mellékizt hagyott ránk. Talán ez indokolja, hogy minden gyüléssel szemben bizonyos gyanakvással viseltetünk. Az ülések hasznáról és haszontalanságáról beszélgettünk LÉB LÁSZLÓVAL, a December 30 textilgyár főmérnökével.

— Formalitás vagy tényleges haszon — éleztük ki a kérdést, amikor a gyár részlegeiben lezajlott tervfeldolgozó közgyülésekről tudakozódtunk.

— Az utóbbi két évben nem panaszkodhatunk, a gyár dolgozói megértették a tervfeldolgozó közgyülés célját.

— Miben nyilvánult ez meg? Abban, hogy mind megjelentek?

— Nem. Nem csupán jelen voltak, de közreműködtek, ténylegesen hozzájárultak a terfveladatok megvitatásához. Itt tudni kell azt, hogy a mi szövőnőnk vagy a fonoda dolgozója nem bocsátkozik elméleti eszmefuttatásokba. Nyersanyagot, segédanyagokat, jólműködő gépeket kérnek.

— Foglalkoztak-e más kérdésekkel is?

— Igen. A leghasznosabbnak

KÁLLAY GYÖRGY

(Folytatása a III. oldalon)

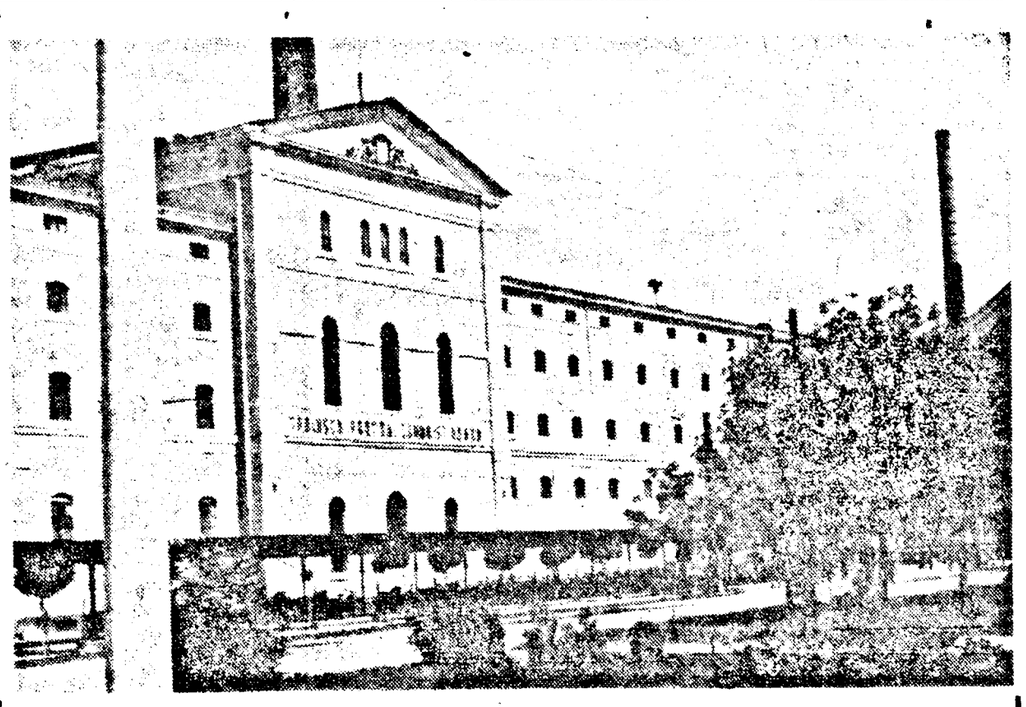

Városunk egyik fontos élelmiszeripari üzeme: a November 7 gyár.

(TARKÓ GÁBOR felvétele)

Lapunk tartalmából

Évadnyitás előtt — II. oldal

Gazdasági kérdések — III. oldal

Ion Gheorghe Maurer és Fam Van Dong elvtársak közötti találkozó — IV. oldal

Nicolae Ceaușescu elvtárs fogadta a svájci televízió szerkesztőinek csoportját

Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke szerda délben fogadta a svájci televizió szerkesztőinek egy csoportját, amely Francois Enderlin vezetésével hazánkban tartózkodik, hogy filmet készitsen Romániáról.

A beszélgetésen a svájci ujságiróknak filmre vett interjut adtak.

A Tudor Vladimirescu érdemrend I. fokozatát adományozták Bulgária NK bukaresti nagykövetének

Az Államtanács törvényerejü rendeletével Georgi Bogdanovnak, Bulgária Népköztársaság bukaresti rendkivüli és meghatalmazott nagykövetének a Tudor Vladimirescu érdemrend I. fokozatát adományozták a Bulgária Népköztársaság és Románia Szocialista Köztársaság közötti együttmüködési és baráti kapcsolatok fejlesztésének előmozditásáért.

(Agerpres)

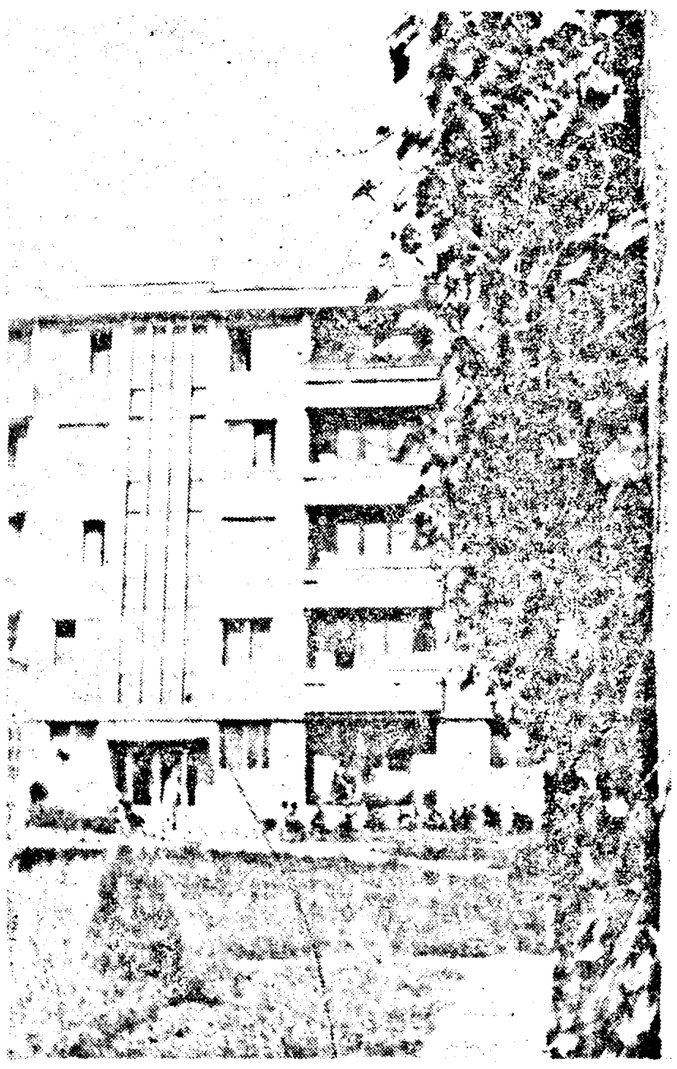

ARADI NYÁRUTÓ (JUHÁSZ BÉLA felvétele)

MEGHÍVÓ

Az Arad Municipiumi Néptanács 1969. szeptember 12-én, pénteken 16 órára, a municipiumi néptanács székházának disztermébe (Köztársaság utja 75. szám) összehivja harmadik, rendes ülésszakát.

NAPIRENDI

1. Beszámoló a beruházási és főjavitási munkálatok elvégzéséről.

2. A terv- és pénzügyi állandó bizottság társjelentése.

GORNIC IOAN,
elnök

Mi, emberek!

Gépek kihasználása, a müszaki adottságok kihasználása, a legujabb technika felhasználása —, nem veszitjük-e olykor szem elől az embert, beszélünk-e eleget az emberi képességek, az emberi intelligencia, a teljes ember alkotóerejének hasznositásáról?

Azt hiszem, nem.

Ülök egy értekezleten a municipiumi néptanács egyik termében. A szónok az előttünk álló feladatokról beszél, mellettem egy hallgató (ha egyáltalán lehet igy nevezni) a széksorok között a tévéprogramot tanulmányozza, mögöttem ketten beszélgetnek. Ők lennének csak ezért a hibásak? — teszem fel magamban a kérdést, és eszembe jut az a nagy játék, mely egy időben nemhivatalosan gyülésezdi néven folyt; eszembe jut Majakovszkij, a forradalmi költő, aki egyik szatirikus versében oly találóan ostorozta a felesleges szófecsérlést (nem véletlen: éppen Lenin volt az, aki kiállt a megvádolt költő igazsága mellett); eszembe jut, hogy itt-ott még ma is kisért az önagyonülésezés árnyéka, mely a tett helyett a látványos szavakra fekteti a fősulyt. A Szerszámgépgyárban nemrég az operativ gyülések hasznát ecsetelte valaki, s csak másoktól tudtam meg, hogy ezek a gyülések nem is olyan operativak, órákat, napokat, heteket vesznek igénybe, ha alaposabban utánanézünk a dolgoknak, nem egyszer hivtak értekezletre, mely a meghivón feltüntetett időpont után legalább egy órával kezdődött; nem egy olyan felszolalást hallhatunk még napjainkban is, mely nem egyéb, mint „felszólalás a felszólalásért", dagályos, körülményes ismétlése annak, ami már ezerszer elhangzott. Nem a gyülések ellen szólunk, hanem az időfecsérlő gyülések ellen és azok ellen, akik ha valóban hasznos és szükséges munkaértekezletekre hivatalosak, megengedik maguknak, hogy aktiv részvétel helyett a tévéműsorokat tanulmányozzák. S ha már fönnebb szerszámgépgyári példát emlitettem, hadd mondjak el ugyanerről a gyárról még valamit. Órával a kezemben álltam a multkor az egyik munkacsarnokban. Három perc alatt huszonnyolc ember sétált ment el mellettem. A gépek mellett ugy éreztem magam, mintha legalábbis a korzó délutáni forgatagában lennék. Sajnos, a példa nem egyedülálló. Az utóbbi időben több hivatalban, kisipari termelőszövetkezetben voltam tanuja egy-egy alkalmazott hosszuranyujtott magánjellegü telefonbeszélgetésének, ácsorgásának és ücsörgésének, s nem tudom eldönteni, miért is kapják ezek az emberek a fizetésüket.

Gépek kihasználása, müszaki adottságok kihasználása, a legujabb technika felhasználása — mit ér mindez az ember nélkül? Most talán arra lenne a legnagyobb szükségünk, hogy önmagunk erejével tanuljunk meg gazdálkodni, mi emberek.

KILIN SÁNDOR

Új tanév küszöbén

A tizosztályos általános iskoláé a jövő

Az oktatásfejlesztés irányelvei értelmében már az idén megkezdődik a fokozatos áttérés a tizéves általános oktatásra. Mit jelent ez? Gyakorlati és szellemi fejlődést! Minden 14—16 év közötti gyerek továbbtanul!

Az Arad megyei Tanfelügyelőség tudja, hogy a tizosztályos általános iskola-rendszer kiépitése nem gyerekjáték. Tanulmányozta és előkészitette. Megnyitása három tényező teljesitésétől függ. Ezek: a beiskolázandó tanulók, az anyagi alap (osztálytermek, laboratóriumok, szemléltető eszközök stb.) és szakképzett tanerők. Ahol mindhárom feltétel biztositott, már az 1969—70-es tanévben megkezdődik az oktató-nevelő munka az általános iskola IX. osztályában.

Az Arad megyei Tanfelügyelőségen azt ajánlom ROZ ALEXANDRU főtanfelügyelőnek, hogy nézzük a tizéves általános oktatás kérdését a szülők és tanulók szemszögéből. Mi az előnye a nyolcosztályossal szemben? Mit tanulnak a növendékek az uj iskolatipusban?

— Tehát, azon kivül, hogy a társadalom magasabb általános müveltséggel rendelkező, a korszerü termelés szükségleteinek és müszaki szinvonalának megfelelni tudó káderképzést igényel, mi a tanuló haszna, ha elvégzi a tizosztályos általános iskolát?

— A tizosztályos általános iskoláé a jövő! A IX. és X. osztályban az alapvető tantárgyak — román nyelv és irodalom, matematika, fizika, vegytan, biológia stb. — tanulásával mélyitik el a növendékek általános müveltségét. Abszolvensei közül sokan a szakmai oktatásban folytathatják tanulmányaikat vagy a termelésben szakképesitik magukat. A szakiskolák a jövőben csak tiz osztályt végzett tanulókat vesznek fel! Bármilyen elméleti- és szakliceumban felvételizhetnek, illetőleg különbözeti vizsgát tehetnek.

— Milyen szakmai tudást ad a tizosztályos általános iskola?

— A helység ipari vagy mezőgazdasági jellege szerint gyakorlati oktatásban részesiti tanulóit. A városban a lányok a kereskedelemben, textil-, készruhagyárban, egészségügyi intézményekben stb., a fiuk nehéz- és könnyüipari üzemekben praktizálnak. Falun ennek a tevékenységnek zöldség-, szőlő-, gyümölcstermesztő, selyemhernyó, baromfi, állattenyés: egyszóval mezőgazdasági jell lesz. Ilymódon a végzett szak ismeretei megalapozottabbak le nek, mint a nyolc osztályt járta

— Tekintettel arra, h 1973-ban zárul a tizéves talános oktatásra történő jes áttérés, az idén bizon ra csak néhány kisérleti osztályt nyitnak meg?

— Szó sincs róla. Arad meg ben megvan a lehetőség, h minden IX. osztályos tanulót iskolázzunk. Terveink szerint iskolában 34 IX. osztály, 1000 nulóval kezdi el működését. szakmai iskolák és liceumok idén sokkal több növendéket vet fel, mint amennyit tavaly veztünk. A gazdasági fejlő szükségleteinek megfelelően, dául, a megyei néptanács szak iskolájában az idén kőmüves, szobafestő osztályokat inditar A Ion Slavici Liceumban speci testnevelési tagozatot létesitet Azok a tanulók, akik az emli iskolába nem jutottak be, az á lános oktatás IX. osztályába i kozhatnak.

Lejegyezte: **MÉSZÁROS ISTV**

(Folytatása a 2. oldalon)

Évadnyitás előtt

Hüvelyk-Matyik világa

A kisiskolások kedvenc szórakozóhelyét kerestük fel: a Bábszinházat. Itt több, mint harminc ember készíti az uj évad bemutatóit. A Pinokkiók, törpék, Hüvelyk-Matyik világába, Meseországba látogattunk el.

A cigarettafüst felhőként gomolygott a kis irodában, ahol Tenter Jánossal, a Bábszinház igazgatójával, Zizi Frentiu művésznővel és Cristian Frangopol rendezővel a kicsinyek neveléséről, szórakozásáról, a küszöbön álló évadról beszélgettünk.

— A szokottnál később kezdjük idei évadot. Október 5-én, vasárnap délelőtt lesz az első előadás. Régebbi kérésnek teszünk előbb eleget. Kisebb országos turnéra indulunk. Szalontától Váradon keresztül Aranyosgyéresig utazik a társulat. A 13 napig tartó kiszálláson 12 előadást tartunk különböző helységekben. Öregbiteni szeretnénk szinházunk hirnevét. A turnéra induló előadással: a Szizmás kandur-ral és a Mindendő kisfiu-val.

— Uj rendező előadásával indítok az idényt. Popovici Alecu Egy sláv dalt keres cimü kisiskolásoknak irt bábjátékával kezdi rendezői pályafutását Zizi Frentiu művésznő, aki nemcsak rendezője, díszlet- és bábtervezője is az előadásnak.

Telefoncsengetés zavarta meg beszélgetésünket. Tenzer igazgató válaszolt. Zizi Frentiuval folytatom a beszélgetést.

— Az a baj, hogy a gyermekeket a felnőttek nem kisérik el az előadásokra. Nem azt akarom mondani, hogy a Bábszinházat alakitsuk át felnőttek szórakozó helyévé, de sok előadásunk a harminc-éveseknek is bizonyára élményt nyujtana. A szülők ezáltal gyermekeik gazdag lelkivilágával is közelebbről megismerkedhetnének.

— Bocsáss meg, Zizi — szól közbe a szinház veteránja — Cristian Frangopol rendező. Ne feledjük, hogy egyelőre a gyermekek nevelése a főfeladatunk. A felnőtteknek ott van az Állami Szinház, a Studió szinpad. Gazdag repertoárjuk minden közönségréteg izlését kielégiti.

Ki tudja, hányadszor, ismet megkezdődik a vita két művész között, kiknek, ha bizonyos kérdésekben nem is egyezik véleményük, de művészi izlésük harmóniáját a többéves sikeres együttműködés igazolja. Rendező és díszlettervező vitázik. Hogy menynyire szükségesek ezek az alkotó viták, azt mi sem igazolja jobban, mint hogy a közös megbeszélés alapján alakot, formát öltő bábuk az ország határain tulra is elviszik a szinház hirnevét. New Yorktól Bécsig, Prágától Zágrábig, egy-egy nemzetközi kiállításról ismerik a szakemberek az aradi bábfigurákat.

Az üres kávéscsészék, többórás beszélgetésünk néma tanui, katonás sorrendben álltak az asztalon. Az évad bemutatóiról a közeljövőben szinre kerülő ötletekben dus kroki összeállításról érdeklődtem. Mindhárman egyszerre akartak válaszolni.

— Decemberig elkészül Mitru Alexandru dramatizálásának, A Maros és Olt legendájának bábváltozata. A bábszinpadokra alkalmazott mü jelképes folklóreloadás. Ez egyuttal uj és nehéz feladatok elé állitja a társulatot. Felujitjuk a Hófehérke és a hét törpe 1962-ben bemutatott előadását. Az évad harmadik bemutatójaként Lagerlöf Selma, Nobel-dijas svéd iróno regénye alapján készült bábjátékot Nils Holgerson csodálatos kalandjai-t alkalmazzuk szinpadra.

— Nálunk eddig ismeretlen, de külföldön nagy sikernek örvendő bábkezeléssel próbálkozunk. A bábos nem fentről a zsinorpadlásról irányitja, kelti életre a bábut, hanem megjelenik a szinpadon. Igy sokkal nagyobb tapasztalatra kézügyességre van szüksége a kezelőnek, mert a mozgatózsinórok hosszusága egyenes arányban áll a mozgás ritmusával. Igyekszünk nálunk is bevezetni ezt az uj irányzatot. Izgalmas munka — mondja a rendező, s bocsánatkérően tekint órájára. Próbára siet. Készülnek a turnéra. Az „utolsó simitásokat" végzik.

Az uj évad küszöbén, csak néhány órára kukkantottunk be ebbe az alkotómühelybe. Bábosaink lépést tartanak az idővel. Igyekeznek változatosabbá tenni előadásaikat. Az iskolák kisdiákjaival együtt, mi felnőttek is, kiváncsian várjuk a Bábszinház uj évadját.

SZEKERES GÁBOR

A tízosztályos általános iskoláé a jövő

(Folytatás az 1. oldalról)

— Hogyan fogadják a szülők az uj iskolatipus megnyitását?

— Örömmel. A lippai általános iskola IX. osztályába például nemcsak a város, hanem a környező helységek gyerekeit is beiratták. A szülők megbeszélik az osztályfőnökökkel, mihez is kezdjenek. A tanárok felvilágositó munkát végeznek.

— Biztositottak-e az anyagi feltételek: a szakképzett tanárok száma; a pedagógusok uj feladatkör ismeretei a IX. osztályok megnyitásához?

— Alaposan tanulmányoztuk a tanulónépesedés, iskolatér, szakképzett pedagógus adottságokat. Csak ott kezdjük az idén kiépiteni a tizosztályos rendszert, ahol biztositott a tanulók száma, az osztályterem, laboratórium, szemléltető eszköz stb. és szaktanár a fő tantárgyakat tanitó szakpedagógusok tekintetében megyei viszonylatban is jól állunk. Szeptember 11 és 13 között előkészitő tanfolyamon ismertetjük a IX. osztály oktató-nevelő tevékenységének uj feladatait. Reméljük, addig az Oktatásügyi Minisztériumtól megkapjuk a tanterveket és tankönyveket, hogy tájékoztatásuk hatékonyabb legyen.

NYITOTT szemmel Zsigmondházán

Ugyszeretetből jeles

Ha valamiért meg lehet dicsérni e városnegyed lakóit, akkor elsősorban azért tehetjük, mert az itteniek számos esetben végeztek önkéntes munkát, hogy ezzel is szebbé tegyék környezetüket. Igy például a tiz évvel ezelőtt létesitett parkjukat évről évre rendbeszedik, karbantartják, gondozzák... Ha árokásásról, utcafeltöltésről, kikövezésről volt szó, nem volt rá eset, hogy a zsigmondházak ne jelentkeztek volna szép számban hazafias munkára. A park létesitésének évfordulóját egyébként, saját mükedvelőik fellépésével rendezett müsoros esten ünnepelték meg, amelyről a Vörös Lobogó 1969 szeptember 2-i számában. Rendhagyó évforduló cimmel beszámoltunk. Az eseményre régi zsigmondházi ismerősünk, lapunk egyik legjobb levelezője, Ujlaki Anna hivta fel figyelmünket, akiről ezuttal azt emlitjük meg, hogy a közmunkákban is jó példát mutat, férjével, Ujlaki Lajossal együtt. Baba Anton képviselő és Dijmărescu Letitia nőbizottsági elnök a lakosság mozgósitásában és az önkéntes akciókban való részvétellel egyaránt kitünik (Számos pozitiv tényt sorolhatnánk fel). Ők, maguk kértek meg: főleg az olyan kérdésekre forditsuk figyelmünket, amelyek még megoldásra várnak.

1

MEMORANDULUI UTCA. Tiszta és rendezett. A lakók betömtek a kicsi, de sok kellemetlenséget okozott gödröt. Egyébként az egész uttest igen jó állapotban van. A járda kitünő! Beton. Talán ez utóbbi oka annak, hogy a kerékpárosok közül sokan — a gyalogosok között cikáznak fel-le? Mi több, néha még a motorkerékpárosok is felkaptatnak és végigviharzanak a járdán! Nem valami dicséretes „bátorság". De miért is kellene bátorság hozzá? Talán, ha a milicisták valamivel gyakrabban ellátogatnának ide és mindig előhuzmák, amikor ilyen eset fordul elő, azt a kis számlakönyvecskét...!

2

A MEMORANDULUI UTCA VÉGÉN takaros iskola. Közelében a Maros-töltésre, a gyakran látogatott, kedves kis park felé a gyalogut meredeken vezet fel. Ez az emelkedő esős időben, vagy utána — nyaktörő. A Zsigmondházán nemrég tartott olvasó-ujságiró találkozón a lakosság vállalta, hogy önkéntes munkával egy hosszu lépcsőt készitene. Laknak itt ugyanis olyan emberek, mint Stoica Ioan, aki ezermester — a javából. Csak egy kis anyagra kellene kiutalás a municipiumi néptanácstól. A követ az itteniek kitermelnék, kifaragnák, stb. Mindezek után a kérést a néptanács figyelmébe ajánljuk.

3

AZ ISKOLA MELLETT elhaladva, ujra benéztünk a parkba. Micsoda hirtelen változás! A gruppok közül fehérlő valamikről ugyanis kiderült, hogy nem virágok, hanem... libák. A zsigmondháziak tudják, hogy ki az, aki a saját udvarát ezzel a parkkal szokta összetéveszteni... Összetartásnak minősithető vajon az is, hogy nem voltak hajlandók elárulni az illető nevét? Mindenesetre megigérték, ha nem változtat magatartásán, legközelebb már nem tartják titokban.

4

A PARKTÓL A HID FELÉ vezető töltés ösvényén is láthatunk — sajnos — egy-egy vágtató... motorkerékpározót. A hidtól az ujaradi üzletek irányába haladva csakhamar megpillantjuk e városnegyed „gyöngyét", a Cigányka patakot. A nyár elején éppen Nyitott Szemmel rovatunkban tettük szóvá, **Korlátlan Cigányka** cimmel, hogy... szóval, hogy korlát kellene ide. A néptanács azonnal meg is csináltatta. Nem is azzal van baj, amit látunk, hanem azzal, amit érzünk: a Cigányka orrfacsaró büzt áraszt! Tudjuk, hogy a Refacerea konzervgyár valahová le kell hogy vezesse ipari szennyvizét. Tudjuk azt is, hogy ez a probléma nem ujkeletü. De elsősorban éppen ezért: ideje volna már elháritani ezt a főutvonalon terjengő, áporodott szagot! A néptanácsnak és a konzervgyárnak közösen kellene megtalálniuk rá a megoldást. (Talán be lehetne fedni ezt az egészen keskeny, fekete patakocskát). Annál is inkább, mert az ér ott halad el a nagyforgalmu élelmiszerüzlet mellett...

5

AZ ÉLELMISZERÜZLETBEN rend, tisztaság. És gyors és udvarias kiszolgálás. Indokolt-e árusitót megdicsérni azért, mert igy dolgozik? Hiszen ez a követelmény, mint mondani szokták, munkájának természetéből kell, hogy fakadjon! A vevők mégis arra kérték, dicsérjük meg az árusitónőket, különösen pedig Mag Évát, aki mindig vidám, kedves és figyelmes a vásárlókkal. Hozzátették azonban, hogy a tulsó oldalon lévő Bantul üzletben sajnos, már nem mindenik eladóról lehet elmondani ugyanezt.

6

AZ ALIMENTARAVAD átellenben, a 82-es számu hentesüzlet előtt van egy kis virágos térség. S hogy a teherautók könnyebben elérhessék szállitmányaikkal az üzleteket, az ittlakók utat is vágtak e kis téren át. Mindenki számára érthető: azért van az ut, hogy azon járjanak. Nem értjük, miként lehet, hogy egyes teherkocsi-vezetők a virágokon gázolnak keresztül? Igy az autókerekek egy helyen mind mélyebbre vájják a park földjét s ottjártunkkor már pocsolya éktelenkedett a haidani virágok helyén. Jó ez igy? És szép?

7

A SPARTACUS UTCÁBAN is van egy gödör, ám ez már olyan mély és széles, hogy miatta ez az utszakasz teljesen járhatatlan. Itt a lakosság munkájának igénybevétele egymagában véve nem elég ezen a helyen szakszerü javitásra: alapozásra kövezésre, hengerelésre van szükség. Igyhát a Spartacus utnak ezt a részét ugyancsak a néptanács figyelmébe ajánljuk.

A rovatot SIMONFI IMRE szerkesztette

Tájékoztató

KONKURRENCIA

Szinte perzsel a szeptember délutáni nap. Állunk a 3-as számu villamos ujaradi végállomásánál. Akaratlanul is fültanui vagyunk két maszek fagylaltos párbeszédének.

— Gyere, mérjük össze a kanalakat — igy a férfi. — Az enyém sokkal nagyobb. Én nem csalom meg a vevőt.

— Igen ám, de én 1 lejért kettővel adok — kontrázik a lány.

— Most, hogy itt vagyok, de máskor csak eggyel ad.

A lány nem válaszol. Mosolyt nyom el ajka szegletében.

— Ma öt vederrel vettetek — folytatja békéltető hangon a férfi.

— Nem öttel, hattal — jön a kontra.

— Eddig már 280 lejt árultam — dicsekszik a férfi.

— Én a dupláját — pattog a válasz.

Hosszu csend...

Megérkezik a villamos.

— Hozzám jöjjön, az én kanalam a nagyobb — invitálja a munkába sietőket a férfi

— Ide-ide, 1 lejért 2 kanállal adok. — S a lány az ostyát — reklámként — jól megpakolja. Tódulnak hozzá a vevők.

A férfi erre már nem-tud mit válaszolni.

—ács

Nagytakarítás

Bekerültek az állványok az Arata Poporului uti 14 lakásos épületház homlokzatáról. Az épitők igyekszenek a nagytakarításhoz. A munkát a lippai erdőkitermelő vállalat és a Megyei Erdőgazdálkodási Felügyelőség épitette közösen, vállalati alapból. Az uj lakásokat még a hét folyamán átadják az boldog tulajdonosaiknak.

Gólyahír

A municipiumi néptanácsnál tegnap jegyezték be az év 3000. ujszülöttjét. Itt emlitjük meg, hogy eddig két kettős iker született: a kürtösi Cirpaci Gavril és Ioan, a pankotai Ternac Monica és Rodica.

Mire megérkeznek a hideg napok, befejezik a kereskedelmi szakiskola-csoport fütésének korszerüsitését, a központi fütés bevezetésének munkálatait. Már rendbetették a több mint 400 000 lei értékü belső berendezéseket s igy a tanév zavartalanul kezdődhet a tiszta tantermekben.

Játékok

Eddig közel 850 000 darab, 16 és fél millió lei értékü különféle játék hagyta el az Arădeanca gyár részlegeit. Fő termékük a baba. Ottjártunkkor éppen ujabb szállitmányt csomagoltak. A cimzett valamelyik külföldi cég. Igy a román gyerekek mellett lengyel, holland, cseh, ir, izraeli csöppségek is örülnek majd az aradi gyár termékeinek. Ugyanis mintegy 21 000 darab babát exportáltak az emlitett országokba.

Tippünk

a 37. játékhét mérkőzéseire:

1.	Csehszlovákia—Magyaror.	2
2.	Bari—Róma	2
3.	Brescia—Milan	2
4.	Fiorentina—Verona	1
5.	Inter.—Bologna	1
6.	Juventus—Palermo	1
7.	Lanerossi—Napoli	x
8.	Lazio—Torino	x
9.	Sampdoria—Cagliari	x
10.	Portul—Bákói Stiinta	1
11.	Flacăra—Buk. Metalul	1
12.	Szat. Olimpia—Vagonul	x
13.	Aradi CFR—Temesvári CFR	1

Múzeum

Az Aradi Muzeum megtekinthető naponta 10—13 és 17—20 óra között a Kulturpalotában. Hétfőn zárva.

A Muzeum alábbi osztályai vannak nyitva:

— Román népművészeti kiállitás;
— Régészeti kiállitás;
— Képzőművészeti tárlat;
— Az 1848—49-es forradalmi múzeum

A korunk olvasóinak figyelmébe!

Az előfizetési határidőt az utolsó évnegyedre szeptember 24-ig meghosszabbitották.

Lencsevégen

Utcasarki árusitás. De honnan van a nyersanyag?

(VARGA BELA felvétele).

Filmek

MUREȘUL: Az ember, a gőg és a vérbosszu (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30, kedvező idő esetén 20 órakor a kerthelyiségben).

STUDIO: Sherlock Holmes (10, 12, 15, 17, 18, 21, kedvező idő esetén 20 órakor, a kerthelyiségben).

IFJUSÁGI: Nem lesznek válások (11, 17, 19, kedvező idő esetén 20.30 órakor a kerthelyiségben).

VICTORIA: Még néhány dollárért (11, 14, 16, 18, 20).

PROGRESUL (Ujarad): A pasa (18, 20).

SOLIDARITATEA (Gáj): Becket (17, 20).

CFR (Grădiste): Made in Italy (17, 19).

VIDÉKI MOZIK MÜSORA:

PÉCSKA: A sólyom nyomában.
LIPPA: A colt árnyékában.
BOROSJENŐ: Az éjszaka az álmoké
KISJENŐ: Vera Cruz.
SZENTANNA: Gépzongorák.
RADNA: Az ész állhatatossága.
NAGYLAK: A colt árnyékában.
KÜRTÖS: Majdnem tökéletes büntett.
VILÁGOS: Jó napot, grófnő.
PANKOTA: A fekete herceg.
VINGA: Szigoruan bizalmas bemutatók.
BOROSSEBES: A kék füzet. A szüzek elrablása.
KÖRÖSBÖKÉNY: Reménytelen szerelem.

Televizió

Csütörtök, szeptember 11.

11 óra körül — Helyszini közvetités Franz Jonas osztrák köztársasági elnök Bukarestbe érkezéséről.
17.30 Hiradó.
17.35 Gyermekvilág.
17.50 Pionirok studiója.
18.30 Ovidiu Maitec szobrász műtermében.
18.45 Ileana Sărăroiu énekel.
19.00 TV-egyetem.
19.30 Hiradó.
20.00 Transzfokátor.
20.30 Szinházi est: Fehér rózsa.
22.10 Hirek.
22.30 Müszaki konzultáció.
22.45 Olasz könnyüzene.

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: Ma, szeptember 11-én általában szép, meleg idő. A délutáni órákban kevés felhő lehetséges, valószinüleg eső nélkül. Mérsékelt déli, délnyugati szél. A hőmérséklet lassan emelkedik. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10—16, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 24 és 29 fok között váltakozik.

Várható időjárás szeptember 12-én és 13-án: továbbra is szép és általában meleg idő. Változó mennyiségü felhőzet, egy-két helyen záporeső, zivatar lehetséges. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

Rádió

Csütörtök, szeptember 11.

BUKAREST I.

5.05—9.30 Reggeli zenés müsor. 9.30 A mai román nyelv. 10.10 Zenés varieté. 11.05 Szimfonikus hangverseny. 12.25 Öt perc tudomány. 12.30 Közkedvelt népdalénekesek. 13.10 Déli zenés magazin. 14.30 Keringők. 15.30 A hét zeneszerzője: Schubert VIII befejezetlen szimfóniája. 16.20 A Sincron zenekar játszik. 17.30 Román népdalok. 18.30 Közkedvelt melódiák. 19.20 Zenebarátoknak. 20.30 Magnósok, figyelem! 21.20 Slágerparádé. 22.40 Szülők, figyelem! 23.10 Tánczene. 0.03-tól éjszakai eszkrádmüsor.

BUKAREST II.

6.10 Reggeli varieté. 8.10 Pioniradás. 9 Reggeli hangverseny. 11.50 Kórusmüvek. 12.45 Déli hangverseny. 14.03 Gherase Dendrino dalaiból. 15 Öt perc tudomány. 17 Könnyüzene. 18 Zenés varieté. 19.40 Részletek Kálmán Cirkuszhercegnő cimü operettjéből. 19.55 Chopin-keringők. 20.45 Irók a mikrofon előtt. 22 Johnny Halliday énekel. 22.20 Rádiószinház. 23.05 Nagy előadóművészek müsora.

A BUKARESTI RÁDIÓ MAGYAR NYELVÜ ADÁSA

Reggel 7.30—7.45-ig a 261, 330 és 390 méteres hullámhosszon, valamint délután 16—16.15-ig a 261, 330 és 397 méteres hullámhosszon és este 18.45—19-ig a 261 és 330 méteres hullámhosszon, beszámol az ország és a nagyvilág eseményeiről.

A MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ MÜSORÁBÓL

(Román nyelven) 5—5.30 Mezőgazdasági müsor: Körséta Kovászna megyei termelőszövetkezetekben és a régeni, valamint a bátosi állami gazdaságokban. Kivánságmuzsika. 17—18 Hirek. Zenés posta. Uj lépcsőfok a gazdasági potenciál értékesitésében: A nyersanyagellátási grafikon nyomában: A segesvári fajansz- és üveggyár. Zene. 5.30—6.30 (Magyar nyelven) Reggeli zenés beszélgetés. 13—13.30 Lapszemle. Kórusok és hangszerszólók. Mikroenciklopédia. 16.15—17 Hirek. Zene. Fiatalok hiradója: Az uj iskolai év küszöbén. Fiatal müvészek a szinpadon. Tánczene.

Hangverseny

Az aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara szombaton, szeptember 13-án este 8 órakor népszerü szimfonikus hangversenyt rendez a Kulturpalota nagytermében.

Vezényel ELIODOR RĂU, közreműködik VALY NICULESCU, a bukaresti Operett Szinház első szólistája, és ŞTEFAN CÎMPAN FATYOL hegedümüvész, az aradi Állami Filharmónia tagja.

Müsoron: ROSSINI Sevillai borbély nyitány, PORUMBESCU Ballada, BARTÓK Román táncok, STRAUSS Amit a bécsi erdő mesél — keringő, WALDTEUFEL Estudiina keringő, BRÎNZEU II. Rapszódia, LEHÁR ária a Mosoly országából, LOPEZ ária a Marco Polo cimü operettből, ARDITI A mosoly, STRAUSS Tavaszi hangok — keringő, WEBER Oberon-nyitány.

Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

FIZESSEN ELŐ A Vörös Lobogó-ra!

Az aradi Vagongyár alkalmaz

— hegesztőket
— lakatosokat
— általános iskolát végzett, katonai szolgálattal rendelkező szakképesitetlen munkásokat, a munkahelyen való kiképzésre a lakatos és hegesztő szakmában

Az érdeklődők forduljanak az üzem személyzeti osztályához.

(595)

A Gépjavító Üzem
Arad, Steagului utca 1 szám
alkalmaz

— csiszolókat a nikkelezéshez
— festőket
— villanyhegesztőket
— II—III fokozatú sofőrt
— Szakképesitetlen munkásokat

Mindennemü felvilágositást a vállalat személyzeti osztálya nyujt, telefon 21-41, belső szám 10.

(591)

Az Arad megyei Építő - Szerelő Vállalat
Dobrogeanu Gherea utca 14 szám
beiskoláz

általános iskolát végzett, 18 évesnél fiatalabb ifjakat az Arad megyei néptanács Iskolacsoportja mellett müködő ÉPITÉSZETI SZAKISKOLÁBAN való szakképesités céljából, az alábbi mesterségekben:

építőkőművesek, ácsok, betonozók, szobafestők, -mázolók

A jelentkezők részére 1969 szeptember 20 és 30 között a szakiskolában felvételi vizsgát tartanak.

Az érdekeltek szeptember 19-ig a szakiskolában, (Vörös Hadsereg utja 39 szám) vagy az Építő-Szerelő Vállalat székhelyén (Dobrogeanu Gherea utca 14 szám) nyujthatják be az alábbi okmányokat:

— születési bizonyitvány (eredeti és másolat)
— nyolc osztály elvégzéséről szóló bizonyitvány
— orvosi bizonyitvány

Az iskola időtartama 2 év. A végzetteket az aradi Építő-Szerelő Vállalatnál helyezik el a választott szakmában.

Az iskoláztatás ideje alatt a tanulók ingyenes internátusban, kantinban, egyenruhában részesülnek és pénzben megkapják az állami juttatások és a 981/1967 számu Minisztertanácsi Határozat értelmében nekik járó összegek közötti különbözetet.

(589)

GAZDASÁGI KÉRDÉSEK

A gép, ha nem termel — holtvagyon

A tartalékokat jobban ki kell használni

(Folytatás az 1. oldalról)

lalat (1073 óra), pankotai Butorgyár (1797 óra), Tejfeldolgozó Vállalat (1170 óra), Mélyhűtő Vállalat (1430 óra), Kőkitermelő Vállalat (1545 óra).

Jelentős tartalékok vannak azokban a vállalatokban (pankotai Butorgyár, lippai Fakitermelő Vállalat, Tejfeldolgozó Vállalat, Dohányerjesztő Vállalat) ahol a gépeket csupán egyetlen váltásban üzemeltetik. Ez a tényleges kapacitás több, mint 50 százalékát teszi ki. Azt a tényt is meg kell említeni, hogy a három váltásban dolgozó üzemeknél a második és harmadik műszak teljesítménye kisebb, az elsőnél, ami annak tulajdonítható, hogy e váltásoknál már nem mindig megfelelő a műszaki asszisztencia és következésképpen nem ellenőrzik és irányítják megfelelően a munkásokat.

A termelő kapacitások felhasználásának egyik negatív oldala a „szűk", akarcsak a „bő" keresztmetszetek, ami az üzemosztályok egyenlőtlen felszerelésének és ellátottságának tulajdonítható. Így, mialatt egyes felszerelések túlságosan igénybe vannak véve, mások felhasználási mutatószáma extenzív, alig éri el a 40—50 százalékot. Ez a helyzet a sebesi Faipari Vállalatban, az aradi Butorgyárban, a December 30 textilgyárban és máshol.

Mindenképpen el kell ítélni azt a tényt, hogy még a legjobban igénybevett berendezéseknél sem tesznek meg minden intézkedést azok teljesmérvű folyamatos kihasználásának biztosítására. Így például a Szerszámgépgyárban a portálmarógépek kihasználási foka a rendelkezésre álló idő 87 százalékát, a tervezett idő 92 százalékát teszi csak ki. A fogaskerék csiszológépeket 93, illetve 98 százalékban használják ki. A Vagongyárban és más vállalatokban hasonló a helyzet a portál- és vízszintes marógépeknél és a nagy gyalugépeknél.

A termelési kapacitások növelésére nagy tartalékot jelent a tervezett javítások alatti gépleállások idejének csökkentése. Erre a célra az év első felében felszerelésenként 57 órát szántak. Tekintettel arra, hogy ennek az időtartamnak csupán egy százalékkal való csökkentése közel 800 ezer lej terméktöbbletet jelentene könnyen belátható, milyen fontossággal bír e tevékenység magasabbszintű megszervezése.

Ugyanakkor teljes határozottsággal kell küzdeni az esetleges géphibák által okozott leállások kiküszöböléséért, a szükséges munkaerő és nyersanyag biztosításáért, stb. Az e téren mutatkozó hiányosságok ugyanis hozzájárultak a termelési kapacitások extenzív kihasználásához az alábbi vállalatokban: pankotai Butorgyár (83,8 százalék), sebesi Fakitermelő Vállalat (73,2 százalék), lippai Fakitermelő Vállalat (84,4 százalék), Vörös Trikó (83,9 százalék), Arádeanca (88,3 százalék), iratosi Június 11 kendergyár (83,8 százalék) Refacerea (73,6 százalék) stb.

Az ezen a téren még fennálló hiányosságok gyors kiküszöbölése érdekében feltétlenül szükséges, hogy a pártszervezetek, az igazgató bizottságok haladéktalanul intézkedjenek a legkedvezőbb feltételek biztosítása érdekében, minden munkahelyen, minden gép és felszerelés számára. Ki kell egyensúlyozni a különböző részlegek termelési kapacitásainak elosztását, jobban meg kell szervezni a gépek és felszerelések karbantartását és javítását azért, hogy a minimálisra csökkentsék a berendezések állásidejét. Teljesen fel kell számolni és meg kell előzni a véletlenszerű meghibásodásokat.

Ugyanakkor nagyobb figyelmet kell szentelni azoknak az intézkedéseknek, melyek hivatva vannak biztosítani a felszerelések hatásfokának növekedését, intenzív kihasználási mutatószámuk emelkedését, ami a termelés lényeges növekedésének biztos útja.

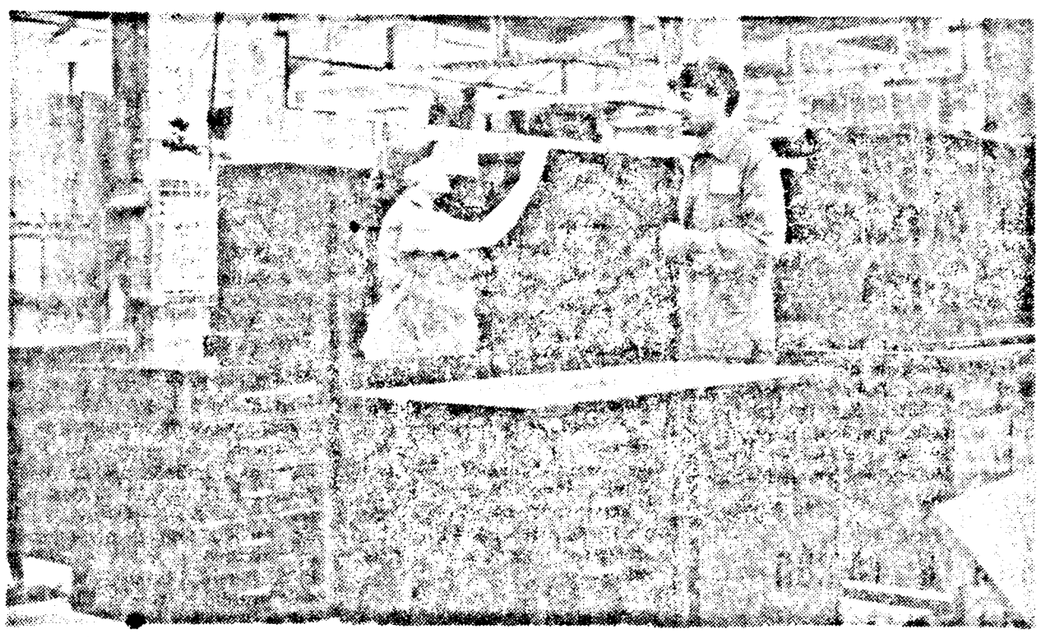

Csomagolás előtt még egyszer átnézik az exportra készülő termékeket az aradi Butorgyárban.

KLINGERIT

Tudják önök, mi a klingerit?

A Technikai Szótárban a rímszó alatt a következőket olvashatjuk: tömítőanyag, aminek 80 százaléka azbeszt, és 20 százaléka gumi.

Hazánkban ilyen anyagot nem gyártanak. Behozatalra szorulunk. És a külföldi piacon minden egyes fóliáért „kemény" valutával fizetünk.

Tudjuk, micsoda, azt is hogy honnan hozzák be. Lássuk: mire és hogyan használják fel.

A műszaki előírásban megszabott célok mellett az aradi Szerszámgépgyárban a takarítónők szemétlapátnak használják, egyes szakmunkások azon tárolják az alkatrészeket. Esetleg, ha kiömlik az olaj a földre, mert ez is megesik néha, ráteszik, hogy az arra járók el ne csússzanak.

Ezek mind használható darabok. Tudunk olyan aradi üzemekről, ahol hiányzik a klingerit. Nem lehetne megtalálni a módját, hogy a szerszámgépgyári „hulladék" eljusson hozzájuk?

Jó lenne, ha megtanulnánk, hogy pénzünk nem a Csáky szalmája, a drága importanyagokkal okosabban kell gazdálkodnunk. Talán így nem jutnának értékek egyenesen a szemétládába.

DÉNES FERENC

Becsület kicsiben és nagyban

Tájékoztatás nélkül nincs irányítás. A döntés jogának letéteményesei, a vezetők, közvetlen módon nem ismerhetik az általuk irányított folyamat legkisebb részleteit. Minél összetettebb egy tevékenység, a vezető annál inkább meg van fosztva a konkrét helyszíni informálódás lehetőségétől.

Ezen a törvényszerűségen változtatni nem tudunk — korunk egyik jellemzőjévé vált. Ma senki sem gondol arra, hogy az olajszintet gépkocsija motorjában az ujjával mérje meg, s arra sem, hogy felbecsülje a kocsi sebességét. Erre valók a műszerek. De mi történik, ha a műszer rosszul jelez, ha a sebességmérő 120 kilométeres óránkénti sebességnél csak 80-at mutat? A volánnál ez katasztrófát jelent. A gazdasági-ipari tevékenységben a dezinformálás felbecsülhetetlen károkat okozhat.

Miért kell beszélni a tájékoztatás hiteltérdemlőségéről? Hiszen köztudomásu, hogy minden információ hiteles kell hogy legyen. Köztudomásu? Ugy van. És döntő többségükben azok is, de vannak — sajnos — kivételek. Ime két példa. Az elmult napokban a Vagongyár jelentette: a gyártás alatt álló tehervagonok teljes egészükben elkészültek, a megrendelő elszállíthatja őket. A véletlen kideritette, hogy hét vagon, a jelentés pillanatában nem volt kész s ezeket csak két nappal később adták át.

Vagy:

A kisjenői Mezőgazdasági Gépesítő Vállalat jelenti az Arad megyei Mezőgazdasági Igazgatóságnak, hogy Zerinden csupán 40 hektár föld maradt szántatlanul. A zerindi mezőgazdasági termelőszövetkezet elnöke ugyanazon a napon kijelenti, hogy nem 40, hanem 130 hektár a felszántatlan terület.

szempontok

Jelentéktelen dolog? Ugy véljük, nem. Nem tekinthetjük jelentéktelennek, mindenekelőtt etikai meggondolásokból, mert ha a „pontatlan jelentés" finomkodó kifejezését magyarra fordítjuk, így hangzik. Hazugság, a felettes szervek szándékos félrevezetése. Ezen az etikai kifogáson tul a tájékoztatásnak ez a visszájára fordított formája rendkivül káros. Káros azért, mert nemcsak, hogy a tervgazdálkodás keretei között, de semmilyen szervezett tevékenységnél nem engedhető meg.

A fenti két példa némileg megmagyarázza a Szerszámgépgyár igazgatójának Arominesei Alexandrunak makacsságát. Talán egy hónapja, hogy a szerelő műhelyben követelte: mutassák meg neki az ennyi meg ennyi gyártási számu esztergapadot. A műhely vezetője biztositotta, hogy a pad elkészült, de ő nem hitt a szavaknak. Látni akarta, meg akarta fogni azt a bizonyos esztergapadot. Talán igaza volt. Ő tudja legjobban, mennyire megbizhatók beosztottjainak az információi.

Mi is szükségesnek tartjuk, hogy a vállalatok vezetői szoros kapcsolatot tartsanak a termelőrészlegekkel, de meggondolkoztató, ha az igazgatónak személyesen kell meggyőződnie minden állitás hitelességéről. Ez gyakorlatilag annyit jelent, hogy a nyilvántartások vezetése teljesen felesleges ténykedés.

A valóságnak meg nem felelő jelentések, a felettes szervek szándékos félrevezetése olyan jelenségek, amelyek mellett nem mehetünk el szó nélkül, ellenük a leghatározottabban fel kell lépni. A dezinformálás ellen hozott intézkedéseknek érinteniük kell az információs szolgáltatás egész vonalát a műhelyvezetőtől, a vezérigazgatóig. És akár műhelyvezető, akár igazgató az, aki elfeledkezik az objektiv tájékoztatás szolgálati és erkölcsi kötelezettségéről, velük szemben egyformán kell alkalmazni a Munkatörvénykönyv szigoru fegyelmi rendelkezéseit.

TOKAY GYÖRGY

Tervfeldolgozó ülések az UTA-ban

Hasznos dialógus

(Folytatás az 1. oldalról)

azokat az észrevételeket tartom, amelyek a belső munkarendre, munkaszervezésre, a félkészgyártmányok minőségére vonatkoztak.

— Talán egy konkrét példát...

— A tervfeldolgozó közgyűlésen a szövőde elpanaszolta, hogy az előkészítő műhely csévéin hibás a fonalak felfektetése és a vevőnek kevesebb fonalat szolgáltat a kelleténél. Ez oda vezet, hogy sűrűbben kell cserélni a csévéket, ami a munkatermelékenység rovására megy. Ez csak egy eset. De ilyenkor láncreakció indul s az apróbb-nagyobb hibák egész szövevényére derül fény.

— Úgy tudjuk, szeptember 3 után az üzemben tartózkodtak az Állami Tervbizottság és a Könnyűipari Minisztérium felelős szakvezetői.

— Igy van. A megbeszéléseken részt vett Popescu Constantin elvtárs, a Könnyűipari Minisztérium Gyapotipari Igazgatóságának vezérigazgatója. Jelenléte az UTA szereperől és felelősségéről vall, de a protokollaris jelentőségen tul is nagy fontossággal bír. A tervfeldolgozó közgyűlések lényeként összegyűjtötték az iparág három tényezőjének véleményét. Egyidőben nyilt lehetőség arra, hogy a minisztérium vezetői a helyszinen találkozzanak az üzem dolgozóival, a dolgozók problémáival, amelyek egyben a mi problémáink is. Mindenki elmondhatta a véleményét. És el is mondta. A csaknem 4 000 résztvevő közül 119-en szólaltak fel, 90 javaslat hangzott el. Az éjszakai műszak munkásaira való tekintettel, nem akartuk „elhúzni" a közgyűlést. Legnagyobb örömünkre, éppen az éjszakai műszak dolgozói kértek szót s bár fáradtak voltak, addig nem akartak elmenni, míg javaslataikat, észrevételeiket el nem mondták.

— A dialógus ilyen egyoldalu lenne?

— Éppen erre akartam kitérni. Dialógus ez — a dolgok logikája szerint kétoldalu — ez alatt azt értem, hogy egyrészt meghallgatjuk dolgozóinkat, javaslataikat, de ugyanakkor a gyár igazgató bizottsága tájékoztatja őket, az egész gyárat érdeklő legfontosabb kérdésekről s ez annál inkább szükséges mert a szakositott műhelyekbe szervezett termelés egyik velejárója, hogy a műhely nem mindig tudja mi foglalkoztatja az üzemet.

— Szeretnénk, ha értékelné a tervfeldolgozó közgyűléseket.

— Formalizmustól mentes, hasznos megbeszélések voltak. Még hozzátenném: szükségesek is. Szükségesek, mert az 1970-es esztendő mindannyiunktól — munkásoktól, technikusoktól, mérnököktől és ügyviteli vezetőségtől — nagy erőfeszítéseket kivan. Hozzálátunk előirányzott beruházási programunk megvalositásához de az építkezések, a modernizálás forgatagában teljesitenünk kell mozgositó jellegü feladataikat is. A részlegek szintjén elhangzott javaslatokat nyilvántartjuk és beépitjük abba az intézkedési tervbe, amelyet az üzemi közgyűlés elé terjesztünk. Mindez, remélem hozzájárul, hogy az 1970-es esztendő meghozza azokat az eredményeket, melyekre joggal számitunk.

☆

A fennállásának 61. évébe lépő üzem nagy igényeket támaszt önmagával szemben, de nagyok azok a követelmények is, amelyeknek eleget kell tennie, mert elvárja az ország. A tervfeldolgozó közgyűlések légköre azt igazolja, hogy az aradi textilesek előrelátóan és alaposan készülnek 1970-re.

Ipari mozaik

● **Az erdőkitermelésben sok gépre, emelő szerkezetre van szükség. A döntési és közelitési müveleteket nagy arányban sikerült is gépesiteniök. A rakodás azonban, még ez év elején is eléggé kezdetleges módon történt. Ezért megyénk két fakitermelő vállalatában dolgozók, a sebesiek és a lippaiak, magánjáró osztályozó, emelő és rakodó gépeket szereztek be. Csupán a lippai fakitermelő vállalatban nyolc ilyen gép helyettesiti a korábbi nehéz fizikai munkát. Mondanunk sem kell, hogy a termelékenység a vagonrakodásnál megsokszorozódott.**

● A gördülő eszközöket kihasználó szállitási vállalatokban többször is elhangzott az a panasz, hogy a pneumatikus abroncsok gyorsan kopnak, az oldaluk kitöredezik. Ez alkalommal jó hirt közlünk e vállalatokkal. A floresti Victoria üzemben a gépkocsi abroncsokat ebben a negyedévben már radialis, összekötő vázra öntik. Ezáltal növelik tartósságukat, az ujonnan kidolgozott futófelület pedig sokkal tovább tart, mint a korábbiaké. A floresti üzem eddig már többezer darabot legyártott. Az évi kapacitás meghaladja a 400 ezer darabot.

● **Egy kohászati ujdonsággal szolgálunk, melynek nyilván örülnek majd az aradi nehézipari vállalatok beszerzői. Az aranyosgyéresi Sodronyipar üzemben ez év novemberében egy ujabb nagy kapacitásu acéldrót huzó-hengerlő berendezést helyeznek üzembe. Ezáltal nagy részt megoldódik a gömbvasak és huzalok beszerzésének problémája. Az uj berendezés évi kapacitása 35 000 tonna. Ugyancsak az emlitett üzemben, novemberben adják át rendeltetésének a vastagabb huzalok számára szerkesztett és épitett nehéz hengermüvet. E berendezés segitségével évente mintegy 280 ezer tonna huzalt gyárthatnak.**

● Az aradi November 7 gyárban még az év elején megkezdték két uj gyáregység épitését. Az egyikben az uj likörgyár berendezései találnak otthonra, a másikba pedig takarmány élesztő, erjesztő, szárító, csomagoló gépek kerülnek. Mindkét komplex üzemrészleg beinditására 1970 első felében kerül sor.

A GONDOSAN KEZELT VETŐMAG — a jövő évi bő termés egyik alapfeltétele

Ma már nem szorul különösebb bizonyitásra a vetőmagvak kezelésének szükségessége, még is meg kell világitanunk e kérdés néhány vonatkozását, éspedig:

— a rendelkezésünkre álló vegyszereket

— ezek felhasználásának módját, a maximális hatékonyság és a növények károsodásának figyelembevételével

— azokat az elővigyázatossági intézkedéseket, amelyekkel elkerülhetjük a vegyszereket használókra gyakorolt ártalmakat.

Ahhoz, hogy a megfelelő készitményt kiválaszthassuk, elsősorban is tudni kell, mi ellen akarjuk kezelni a vetőmagvakat. Igy harcolnunk kell a talajban, vagy a magokban található potogén elemek ellen, valamint az ugyancsak a talajban élő állati kártevők (drotférgek, gabonacsócsároló láva, vetési bagolypille, lótetű stb.) ellen.

A magok felületén, a talajban található növénymaradványokon, valamint közvetlenül a talajban lévő patogén elemek ellen a következő vegyszerekkel küzdhetünk:

A CRIPTODIN az országunkban leggyakrabban használt gombaölőszer. Szürkésfehér por alakjában kapható. 2—2,5 százalékos higanyos etilklorid tartalma minden patogén elemet elpusztit, amellyel érintkezésbe kerül. A benne lévő aktiv anyag vizben oldhatatlan, éppen ezért talkporral keverve használják. Ez a termék igen hatásos a legkülönbözőbb növénybetegségek esetén, viszont hatástalan az állati kártevőkkel szemben. Hogy ezek ellen is fel lehessen használni, Aldrinnal, Dieldrinnel, Lindannal stb. lehet keverni. A Criptodin hatóanyagtartalma nagyobb a hozzá hasonló Abavitnál, Gernisannál, Agrosannál, éppen ezért nem szabad az ezek számára megállapitott adagban használni. Azért, hogy a vetőmagvak károsodását el lehessen kerülni, az alábbi adagokban és módon kell használni:

— BUZÁNÁL és ROZSNÁL 1000 kiló maghoz 1 kiló (egy kiló maghoz 1 gramm) készitményt kell használni. A kezelt magot száraz, jól szellőzött raktárban kell tárolni. Ha a mag nedvességtartalma 14 százalék alatt van, 2-3 héttel a vetés előtt kell vele a magot kezelni. Ha a nedvességtartalom 14 százaléknál nagyobb, a vetés napján vagy legfeljebb 2-3 nappal azelőtt kell a magvakat kezelni. Ha ezeket a szabályokat nem tartjuk be, a mag még kicsirázás előtt elpusztulhat, illetve a csira és a kifejlődő növény jelentősen károsodhat.

A TIRADIN 75 (TMTD) szürke, vizben oldódó por. Elsősorban a kukorica kezelésénél használjak, éspedig 1000 kilogramm magra 3—3,5 kilogrammot (1 kilogramm magra 3—3,5 grammot) számitva. Ebből a célból 1000 kilo maghoz 10 liter vizet veszünk és ebben oldjuk fel a szükséges Tiradin mennyiségét, majd az oldattal bepermetezzük a vetőmagot.

Van talkporral kevert Tiradin is ez azonban csak 50 százalék hatóanyagot tartalmaz.

A TERMIDIN 75 Captan alapi termék. Ugyanolyan töménységü mint a Tiradin 75 és ugyanugy is kell használni: egy tonna vetőmagra számitva 10 liter vizben 3—3,5 kilogramm vegyszert kell feloldani. Ez a „félnedves" keverék jól védi a talajba kerülő magvakat és ezenkivül baktériumölő tulajdonságokkal is rendelkezik. Az ember számára nem mérges azonban izgatja a légzőrendszer nyálkahártyáját. Éppen ezért megfelelő gonddal kell vele eljárni. (Meg kell jegyeznünk, hogy ez a jövő vegyszere és kötelezően helyettesiteni fogja a most használt védőszereket, elsősorban azért, mert nemcsak a növénykártevőket pusztitja el, hanem serkenti a vetőmagvak csiraképességét). A Tiradin 75 és Permidin 75 együtt használható Parationnal, Toxafennel, Lindannal, Aldrinnal, DDT-vel stb.

DROTFÉREG ellen Aldrint ajánlatos használni éspedig 100 kilogramm vetőmagra 500 gramm adagot. Ez erős és hosszu ideig ható idegméreg. Ha a talaj tulságosan fertőzött drótféreggel, ajánlatos egy hektárra 40 kilogramm Aldrint szórni. Ezt fogasolásnak és tárcsázásnak kell követnie, hogy a vegyszer 7—15 centiméter mélységben jusson a talajba. *Az Aldrin használata tilos olyan területeken, amelyeken burgonyát, hagymát vagy gyökérzöldségeket akarnak ültetni.*

A vetőmag kezelésénél sok hibátlan módszerrel is találkozunk. Egyszersmindenkorra fel kell hagyni azzal a régi szokással, hogy a vegyszert lapátolással juttassák a magok közé, avagy egyszerűen a vetőgép tartályába helyezzék. Ilyen módon ugyanis nem lehet biztositani, hogy a vetőmagvak egyenletesen keveredjenek a vegyszerrel.

Nem szabad az előirtnál nagyobb adagokat sem használni. A cél az, hogy minden magot egyenletesen vékony vegyszerréteg borítson. Ezt ugy lehet elérni, ha kéziporzolókat vagy a mezőgazdasági gépesitő vállalatoknál található különleges gépeket használják fel erre a célra.

A vegyszerekkel való kezelés alatt meg kell tenni a szükséges intézkedéseket az e termékekkel dolgozók mérgezésének elkerülésére. Ebből a célból nem szabad puszta kézzel a vegyszerekhez nyulni. El kell kerülni az anyagok belélegzését (a száj és az orr elé nedves gézdarabot kell tenni). Arra is ügyelni kell, nehogy valamilyen úton-módon (étel, ital, dohány, meg nem mosott kéz) révén a gyomorba kerüljön a vegyszer. A vegyszer kezelés alatt nem ajánlatos enni, inni vagy dohányozni. A munka bevégzése után le kell vetni a védőruhát és gondosan meg kell mosni nemcsak a kezet, de az arcot, illetve a kezelés alatt fedetlenül maradt testrészeket.

Az emlitett patogén elemek mellett — amelyeket az emlitett vegyszerek segitségével lehet leküzdeni — előfordulnak még más betegség-keltők is. Ilyen például a buzán és a rozson élősködő repülőüszög. Ez ellen előbb 10 percre 28—30 C fokos vizbe áztatják a magokat, majd 50—52 C fokos vizet öntenek rá, ezután kihűtik. E kezeléssel gyors fejlődésre kényszeritjük az üszögöt, amely a magok hirtelen lehülése nyomán elpusztul. Az árpát 40 százalékos formalin oldattal kell kezelni repülőüszög ellen, figyelembe véve a termelőszövetkezetekben tevékenykedő szakemberek pontos utasitásait.

Ha gondosan használjuk a különféle vegyszereket, megóvhatjuk a jövő évi termést a növényi és állati eredetü kártevőktől és hozzájárulhatunk a bő termés biztositásához.

BIRLIGA VASILE,
az Arad Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság mérnöke.

A szakemberé a szó

Elmaradt folytatás

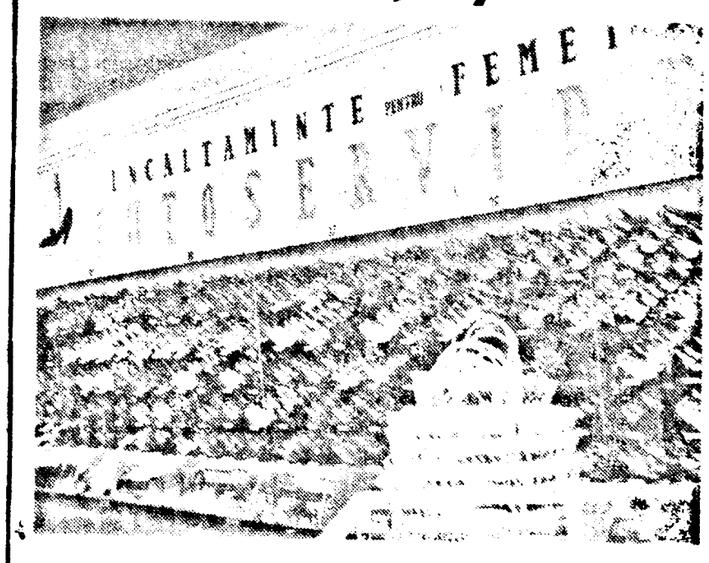

Ember legyen a talpán aki a fenti képről cipőt tudna választani. Pedig nem trükkfelvétel. Igy néz ki, illetve nézett ki a néhány nappal ezelőtt a Cernei utcában nyilt Antilop önkiszolgáló cipőbolt. Sokszáz pár cipő várja gazdáját (a kép szerint).

Hétfő délután pont nyitáskor ellátogattunk Arad első — Pitesti után a második — ilyen jellegü boltjába. Ilyen „korán" vásárló még nem igen akadt. Orbán Anna és Măşcaş Florica a polcokon lévő cipőkről törölgette a port. Nézegetjük a kiállitott árut és azt, hogy hol gyártották. Az ország valamennyi cipőgyárának terméke megtalálható itt.

A fenti képpel összehasonlitva a valóságot, mintha nem egyezne valami. Üres polcok, ládák tátonganak. Meglepődünk, hiszen nyitás előtt az ipari cikkeket árusitó Kereskedelmi Szervezet igazgatója Bodea Gheorghe azt mondta, hogy 2.000 pár cipő várja a vásárlókat és itt mindig mindenféle cipő kapható. S lám egészen más derült ki. Itt-ott foghijasok a polcok.

— Igy is volt a megnyitás napján s azt igérték, mindig igy lesz. De már most egész sor női cipőféle hiányzik. Különösen a nagy számok. Jártam a lerakatnál, de hiába. Üres kézzel tértem vissza. Ami a férficipő választékot illeti, nincs hiány.

— Hány párat adtak el a megnyitástól eltelt négy nap alatt?

— Hozzávetőlegesen több mint ezer párat. De ez majd a szombati leltárnál derül ki.

Sándor Margit felelősseel folytatott beszélgetésünk után még időztünk egy keveset az üzletben. Vásárlók, nézelődők jönnek-mennek. A kiszolgálók, Baltă Florica Medve Mária, Radu Maria, Irian Belincă szivesen adnak tanácsot, vagy sajnálkozva mondják: nincs, kifogyott.

Vajon miért mindig csak a kezdet jó? Hol marad a folytatás?

(kovács)

NEMZETKÖZI ÉLET

HANOI

Ion Gheorghe Maurer és Fam Van Dong elvtársak közötti találkozó

HANOI. — A. Ionescu és I. Gălățeanu, az Agerpres különtudósítói jelentik:

Szeptember 10-én délután Ion Gheorghe Maurer elvtárs és Paul Niculescu Mizil elvtárs találkozott Fam Van Dong elvtárssal, a Vietnami Dolgozók Pártja KB Politbürójának tagjával, Vietnam DK Minisztertanácsának elnökével. Jelen volt Tran Dahn Tuyen, a Dolgozók Pártja KB Politbürójának póttagja, iparügyi miniszter.

Az ebből az alkalomból tartott megbeszélés meleg elvtársi légkörben folyt le

Baráti megbeszélés a román küldöttség rezidenciáján

Kedd délután a Ho Si Min temetésén részt vett román küldöttség hanoi rezidenciáján látogatást tett Trinh Dinh Thao, a Vietnami Nemzeti Demokratikus és Békés Erők Szövetségének elnöke, Dél-Vietnam Köztársasága ideiglenes forradalmi kormánya konzultatív tanácsának alelnöke, Nguyen Van Thien, a Dél-vietnami Nemzeti Felszabaditási Front KB tagja, Dél-Vietnam Köztársasága hanoi különképviseletének vezetője, Ho Xuang Son, a Vietnami Forradalmi Néppárt képviselője.

Ebből az alkalomból Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Péterfi István elvtársak és Constantin Bábescu, Románia hanoi nagykövete baráti megbeszélést folytattak a vendégekkel.

A román párt- és állami küldöttség tagjainak látogatása a Történelmi Múzeumban

HANOI. — A. Ionescu és I. Gălățeanu, az Agerpres különtudósítói közlik:

Ion Gheorghe Maurer elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, Románia Szocialista Köztársaság Minisztertanácsának elnöke, Paul Niculescu-Mizil elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, a KB titkára, Péterfi István elvtárs, az RKP KB póttagja, az Államtanács alelnöke szeptember 10-én látogatást tett a hanoi Történelmi Múzeumban.

A román párt- és állami küldöttséget elkisérte Tran Danh Tuyen, a Dolgozók Partja KB Politbürójának póttagja, a Vietnam DK Minisztertanácsa mellett működő iparügyi miniszter.

A vendégeket Huang Hung, a múzeum igazgatója üdvözölte, s a látogatás folyamán részletes felvilágositásokat adott a főbb kiállitási tárgyakról.

Huang Hung többek között elmondotta, hogy a lakosság nagy érdeklődést tanusit a múzeum iránt és ezért a bombázások idején sem zárta be kapuit. A legértékesebb kiállitási tárgyakat elszállitották és gondosan őrzik. Elmondotta még, hogy a legujabb régészeti ásatások és más kutatások, amelyek egy pillanatra sem szüntek meg, ujabb nagyjelentőségü adatokat szolgáltattak az e tájon élő nép eredetéről és fejlődéséről.

Az igazgató megjegyezte, hogy a múzeum tudományos együttműködési kapcsolatokat tart fenn külföldi hasonló intézményekkel, köztük romániai múzeumokkal is.

Ion Gheorghe Maurer elvtárs a látogatás befejezésekor nagy elismeréssel nyilatkozott a múzeumról, s a román párt- és állami küldöttség többi tagjaival együtt dicsérő szavakat irt be a vendégkönyvbe. Hangsulyozta, hogy az értékes kiállitási tárgyak átfogóan és objektiven szemléltetik a vietnami nép sok évezredes történetét, ősrégi kulturáját és civilizációját, hősies harcát a nemzeti függetlenség megvédéséért az idegen agresszióval, a kolonializmussal és az imperializmussal szemben, küzdelmét a szabadságért és függetlenségért a ragyogó jövő megteremtéséért.

USA

Újabb politikai személyiségek foglaltak állást a vietnami háború ellen

Az USA-ban ujabb politikai személyiségek foglaltak állást a vietnami háboru folytatása és a jelenlegi saigoni rendszer támogatása ellen. Albert Gore szenátor kedd este kijelentette a szenátusban, hogy még a délvietnami—amerikai katonai kötelékek részleges kivonása esetén is „az Egyesült Államok arra van kárhoztatva, hogy meghatározatlan ideig még abban az ingoványban evickéljen amelybe magunk léptünk be". Hangsulyozta, hogy amig a washingtoni administráció folytatja a saigoni rendszer támogatását „igen komorak a békekilátások".

Mike Mansfield, a szenátusi demokrata többség vezetője kijelentette, hogy a Nixon-kormánynak „meg kell találnia az utat ahhoz, hogy véget vessen a vietnami ember- és anyagveszteségeknek". Hasonló álláspontra helyezkedett Stephen Young szenátor is.

HÍRÜNK A NAGYVILÁGBAN

Szerda délben Franz Jonas, Ausztria Köztársaság elnöke megtekintette a bécsi nemzetközi vásár román pavilonját. Az osztrák államfőt Dionisie Bircea, Románia bécsi nagykövetségének ideiglenes ügyvivője és más román hivatalos személyek fogadták és üdvözölték.

☆

Az algiri nemzetközi vásáron megrendezett Románia Napja alkalmából Ion Tonceanu, a román pavilon igazgatója kedd este fogadást adott. Részt vettek az algériai külügyminisztérium, a Sonarem bányakitermelő és -kutató társaság képviselői, a diplomáciai testület több tagja, üzletemberek.

☆

A párizsi 4. rádió-televizió kiállitás „Jó napot mindenkinek" adása keretében a France Inter adóállomás szeptember 9-én 40 perces adást sugárzott Romániáról. Az adásban turisztikai, folklór- és kulturális hangos riportok, a francia—román kapcsolatokról szóló beszélgetések és dokumentumok szerepeltek. Az adást román zenei müvekkel tarkitották.

☆

A brüsszeli müvelődési központban nemzetközi szobrászati és festészeti kiállitás nyilt meg, amelyen részt vesznek Mihai Onofrei és Silvia Belmega román szobrászok is. J. E. Roland, a müvelődési központ igazgatója megnyitó beszédében elismeréssel nyilatkozott a két román müvész a Belgiumban nagy rokonszenvnek örvendő baráti ország küldöttei alkotásainak kiállitásáról.

A holland politikai pártok között éles ellentét áll fenn

HÁGA. (Agerpres).

A holland politikai pártok között éles ellentét áll fenn a Közös Piac jövőjét illetően. A Holland Európai Mozgalom nemrég összehivta a katolikus, a szocialista, a liberális, a kálvinista, a protestánsliberális és a Demokrácia—66 politikai csoportok képviselőinek értekezletét. A találkozón kitünt, hogy ha a holland parlamentet alkotó hat fő csoport elvben állást foglal is az EGK erősitése és bővitése mellett, komoly nézeteltérések mutatkoznak közöttük az ilyen politika alkalmazásának eszközeit és a fontossági sorrendet illetően. Ezek a csoportok nem értenek egyet abban, hogy Angliával együtt a többi érdekelt országot is fel kell-e venni, és az Európai Parlament tagjainak megválasztási módja tekintetében is ellentétesek az álláspontok. Nem egységesek a vélemények a Közös Piacba felvételüket kért országokkal való politikai együttműködés időszerüsége tekintetében sem. A katolikus képviselő például kijelentette, hogy „közös európai szempontot kell kialakitani a külpolitika és a védelmi politika terén". Az összes többi párt visszautasitotta az európai nukleáris erő elgondolását.

„AZT ÓHAJTJUK, HOGY A FÖLDKÖZI-TENGER mielőbb a békés együttműködés nagy medencéje legyen" — jelentete ki Mariano Rumor olasz miniszterelnök szerdán Bariban a 33. Levantei Vásár felavatásán. A vásár csaknem 50 000 négyzetméter területén ebben az évben 40 ország állitja ki termékeit, köztük Románia is.

A brazil kormány három institucionális okmányt fogadott el

RIO DE JANEIRO. — V. Oros, az Agerpres tudósitója közli:

A brazil kormány az utóbbi két napon három institucionális okmányt fogadott el (a 13-as, a 14-es és a 15-ös számut) s ezekben bevezeti „a nemzetbiztonságra veszélyesnek" tekintett bármely személy kiutasitását az országból, valamint a halálbüntetés kiterjesztését „a forradalmi háboruban való részvételért". A kormány elhatározta továbbá, hogy kilenc szövetségi államban egy évvel elhalasztja az 1969. november 15-re kitüzött községi választásokat.

A kiutasitásra vonatkozó 13-as számu institucionális okmány előirásait már alkalmazták is arra a 15 politikai fogolyra, akiket mult vasárnap szabadon bocsátottak és Mexikóba szállitottak, hogy kiváltsák velük a mult csütörtökön Rio de Janeiro központjában szabadságától megfosztott Burke Elbrick amerikai nagykövetet.

A három katonai miniszter, aki ideiglenesen gyakorolja az elnöki hatalmat, a nemzethez intézett üzenetében kijelentette, hogy „a rendet és a nyugalmat minden áron fenntartja".

KEDDEN MINTEGY 1000 DÉL-KOREAI DIÁK vonult fel Szoul utcáin, tiltakozva az ellen, hogy a hatóságok harmadszor is elnökké akarják választani Pak Csizsan Hit. A rendőrség könnygázbombákat használt a diákok szétkergetésére. Mintegy 3 órás heves incidens robbant ki. Több személy megsebesült.

Az ENSZ-közgyűlés 24. ülésszakának előkészületei

NEW YORK. (Agerpres).

Az Egyesült Nemzeteknél bejelentették, hogy az ENSZ közgyülése szeptember 18. és október 8. között tartja 24. ülésszakának általános politikai vitáját. A tagállamok küldöttségeinek vezetői a hagyományoknak megfelelően kifejtik kormányuk álláspontját az időszerü nemzetközi kérdésekben.

Az ülésszak ideiglenes napirendjén 102 kérdés szerepel és ezek megvitatását elvben december 17-én fejezik be. A napirend véglegesitése és a munkaprogram összeállitása azonban a közgyülés hatáskörébe tartozik s a végső döntés meghozatala reá hárul.

Az ENSZ-székház nem hivatalos köreiből származó értesülések szerint Angie Brooks libériai képviselőnek van a legtöbb esélye arra, hogy az ülésszak elnökévé válasszák. Ha ez a feltevés beigazolódik, az ENSZ történetében másodizben tölti be nő a közgyülés elnöki tisztségét.

Befejeződött az Afrikai Egységszervezet csúcstalálkozója

ADDISZ ABEBA. (Agerpres).

Addisz Abebában szerda délelőtt befejeződött az Afrikai Egységszervezet csucstalálkozója. Több órás vita után a tanácskozás utolsó napján határozatot fogadtak el s ebben felszólitják a nigériai hadviselő feleket, hogy vessenek véget az ellenségeskedésnek és kezdjenek béketárgyalásokat a nigériai állam egysége megóvásának elve alapján. Azok az afrikai országok amelyek független államként elismerték Biafrát (Gabon, Elefántcsontpart, Tanzánia, Zambia), valamint Sierra Leone fenntartásokkal élt a határozat szövegével szemben, és tartózkodott a zavazástól.

A határozat rámutat, hogy az afrikai kormányoknak egységes akcióba kell kezdeniük az AESZ keretében, hogy megoldják a nigériai válságot, amelynek rendkivül sulyos következményei vannak nemcsak Nigéria, hanem egész Afrika szempontjából is. Ezzel kapcsolatban a nigériai kérdés rendezésére létesitett AESZ-bizottságot megbizták, hogy intézzen felhivást különböző országokhoz, nemzetközi szervezetekhez, emberbaráti intézményekhez mindazon akciók támogatása érdekében, amelyeknek célja előmozditani a nigériai háboru megszüntetését.

Az Addisz Abeba-i értekezleten részt vett államfők elhatározták hogy fokozott támogatást nyujtanak az afrikai nemzeti felszabaditási mozgalmaknak és az apartheid elleni küzdelemnek. Ebből a célból különbizottságot létesitettek Algéria, Marokkó, Szenegál, Kenya, Sierra Leone, Közép-Afrika Köztársaság részvételével.

Az AESZ csucstalálkozón elfogadott két másik határozatban az afrikai államok képviselői kifejezik aggodalmukat a közel-keleti válság sulyosbodásával kapcsolatban és hangsulyozzák a Biztonsági Tanács 1967 novemberi határozata sürgős alkalmazásának szükségességét.

Pompidou elnök bonni látogatása nem járt rendkívüli eredményekkel

BONN. Agerpres).

Kedd este Bonnban véget ért Georges Pompidou francia köztársasági elnök és Kurt Georg Kiesinger nyugatnémet kancellár ketnapos tárgyalásai. Politikai megfigyelők ugy vélik hogy a találkozó — amint várható is volt — nem járt rendkivül fontos eredményekkel. A felek, tekintettel a közelgő nyugatnémet választásokra, hangsulyozták azt a szándékukat, hogy a jövőben folytatják a szoros együttműködést az 1963-ban aláirt francia—nyugatnémet barátsági szerződésben előirányzott területeken. A két államfő időszerünek tartja, hogy novemberben összehivják a „hatok" csucsértekezletét a Közös Piac fő problémáinak, különösen a szervezet bővitésének megvitatására.

Pompidou elnök és Kiesinger kancellár nemzetközi kérdésekről is tanácskozott. A francia vendégek kedd este hazautaztak Bonnból.

Indira Gandhi felhívása a lakosághoz

A delhi nagygyülésen mondott beszédében Indira Gandhi miniszterelnök felhivta India egész lakosságát, hogy támogassa a kormány gazdasági politikáját. India fő problémája most a mezőgazdasági és ipari termelés fejlesztése.

Utalva a nagy bankintézmények államositására, India miniszterelnöke hangsulyozta, hogy ez a kormányhatározat csak első lépés az ország gazdasági függetlenségének megszilárditására irányuló akcióban. Számos más intézkedést is kell tenni annak érdekében, hogy a lakosság valamennyi rétege részesüljön az ország politikai és gazdasági függetlenségének gyümölcseiben — mondotta Indira Gandhi.

GUINEA (BISSAU). A hazafiak mind aktivabban bekapcsolódnak a portugál gyarmatositók elleni harcba. Képünkön: az uj harcosok egy csoportja katonai kiképzésben résesül.

A hírügynökségek jelentik

A FEHÉR HÁZ SZÓVIVŐJE KÖZÖLTE, hogy Nixon elnök pénteken részletes megbeszélést folytat fő polgári és katonai tanácsosaival a vietnami háboruról.

Ezt megelőzően ülést tart a nemzetbiztonsági tanács. Az ülésen szőnyegre kerül a közel-keleti helyzet is, és jelentést terjesztenek elő Nelson Rockefeller latin-amerikai utjáról.

A TASZSZ KÖZÖLTE, hogy szeptember 9-én Helsinkiben egyezményt irtak alá, amelynek értelmében a Szovjetunió hozzájárulásával és müszaki segitségével atomerőmüvet épitenek Finnországban.

KEDD ESTE RABATBAN BEFEJEZŐDTEK AZ ISZLÁM-ORSZÁGOK csucsértekezletét előkészitő bizottság munkálatai. A bizottság feladata az volt, hogy megállapitsa az értekezlet témáját, a résztvevő országok és szervezetek listáját, valamint a sorra kerülő találkozó idejét és helyét.

Eddig nem közöltek részleteket a bizottság üléséről, amelyen hét iszlám-állam küldöttsége vett részt.

JAMES CHICHESTER-CLARK ÉSZAK-IRORSZÁGI MINISZTERELNÖK felszólitotta Belfast lakosságát, hogy távolitsa el a protestánsok és katolikusok által emelt barikádokat. Ha nem tesznek eleget a felszólitásnak — mutatott rá a miniszterelnök —, a brit katonaság fog közbelépni a rend helyreállitására.

AZ USA POSTAÜGYI MINISZTERÉNEK és az Apollo—11 három űrhajósának jelenlétében Washingtonban kedden ünnepi külsőségek között megkezdték „Az első ember a Holdon" cimü 10 centes bélyeg árusitását.

BOLIVIA BELÜGYMINISZTERE KÖZÖLTE, hogy kedden La Pazban megölték Guido Peredot, a partizánmozgalom vezetőjét. Peredo több társával együtt megpróbált kitörni egy házból, amelyet körülzárt a rendőrség. A csoport több tagjának sikerült megmenekülnie.

A SPANYOL VEZETŐ KÖRÖKET AGGASZTJA az a sajtóhadjárat, amely a Matesa-ügy felgöngyölitése után a spanyol gazdasági és pénzügyi körökben elburjánzott korrupció leleplezésére indult meg. Juan Jose Espinosa San Martin pénzügyminiszter a spanyol kormány nyugtalanságát fejezte ki amiatt, hogy „ez a pénzügyi botrány ronthatja a spanyol kereskedelem és hivatalos hitelszervezetek hirnevét".

PRONOEXPRESSZ

A Pronoexpressz szeptember 10-i húzásának nyerőszámai:

I. 11, 20, 31, 4, 18, 43.

Nyereményalap: 321 532 lej.

II. 29, 13, 34, 18, 1, 28, 37.

Nyereményalap: 263 599 lej.

(A közölt számok tájékoztató jellegüek).

A KÜLFÖLDI SAJTÓBÓL

A libiai államcsíny egyes okairól

A függetlenség 1951. évi kivivása után Libia meglepő diszkrécióval különbözött rendkivüli hangos szomszédaitól, s ugy tünt, hogy Tripoliban csendben, nyugalomban és harmóniában folyik a politikai élet. A fáradt és gyakran beteg, öreg Idrisz király az államügyek vezetésében egyre inkább támaszkodott közeli munkatársaira, mint a meglehetősen „szürke" Hassan Rida hercegre, akit utódjául jelölt ki. A király azonban időnként jelét akarta adni abszolut hatalmának: ezzel magyarázható, hogy a függetlenség kivivása óta a miniszterelnöki bársonyszék 11-szer cserélt gazdát, noha a kormánypolitika mit sem változott. A legutóbbi leváltásra tavaly szeptemberben került sor, amikor is Ghaddafi vette át a kormány élén a távozó Baccouche helyét

A helyi politikai manőverek hátterét szinte lehetetlen volt áttekinteni, mert hivatalos kommentárok csak ritkán láttak napvilágot, idegen ujságiroknak pedig nehezen nyilt alkalmuk a politikai kérdések behatóbb tanulmányozására. Annyi azonban megállapitható, hogy 1959 óta a libiai gazdaság fellendülése háttérbe szoritotta a politikai vagy törzsi ellentéteket. Az történt, hogy ebben az évben nagy lendületet vett az olajbányászat, amelynek következtében ez a szegény ország jelentős jövedelmekkel rendelkező olajhatalommá vált...

Politikai téren — mutat rá a Le Monde — az 1967 juniusi rövid, de heves tüntetések, az 1968 februári per, s a különböző incidensekről és letartóztatásokról szóló sorozatos hirek arról tanuskodtak, hogy erősödik az ellenzék a sok tekintetben igen konzervativ kormánnyal szemben, amely nem tudott idejében megszabadulni a koloializmus maradványaitól.

Azok az emberek, akik megdöntötték a monarchiát, főként azt nehezményezték, hogy Libia, amely a Maghreb-országok közül elsőként nyerte el függetlenségét, az egyetlen, ahol még ma is idegen katonai támaszpontok vannak.

Noha a britek az utóbbi három évben kivonták csapataikat, s csak Tobrukban és El Adenben hagytak egy kisebb tengerészeti és légi kirendeltséget, az amerikaiak továbbra is jelentős légitámaszponttal rendelkeznek, s a libiai Wheelus-Field fontos stratégiai közlekedési pont és ellátó raktár a 6. flotta számára. A libiai kormány néhány év óta végtelenségig elhuzódó tárgyalásokat folytatott e támaszpont kiürítése céljából. A jelek szerint azonban maga sem vette tul komolyan ezt a kérdést, nyilván azért, hogy ne sértse az amerikaiak egyre növekvő libiai érdekeit, s nem szándékozott felmondani az 1954-es amerikai—libiai szerződést, amint azt egyes politikai körök követelték.

Az utóbbi 15 évben a katonai támaszpontok miatt robbant ki szinte minden sulyosabb politikai válság: 1954. október 5-én, két nappal azután, hogy a parlamentben heves vita folyt a Wheelus-Field-i légitámaszponttal kapcsolatos libiai—amerikai szerződés ratifikilásáról, a „libiai nacionalistának" tartott Mohiedin El Senoussi serif, a királyné fogadott fia megölte Ibrahim Chalchit, a király főtanácsosát. Akkor a királynak távoznia kellett Benghaziból, s néhány napig a lemondás gondolatával foglalkozott.

A libiai parlament 1964 januárjában elfogadott egy törvénytervezetet, amelynek értelmében az idegen katonák hat hónapon belül ki kellett, hogy vonuljanak az országból. De ekkor a király felosztatta a parlamentet, leváltotta a miniszterelnököt, s maga kezdett tárgyalásokat angolszász szövetségeseivel. Ez heves tüntetésekre adott okot. Végül 1967-ben a király nem volt hajlandó hatályon kivül helyezni az angol—libiai szerződést, amely lehetővé tette a kormánynak, hogy veszély esetén segitséget kérjen London-tól. Másrészt a libiai uralkodó elhatározta, hogy segit egyes, kevésbé tehetős arab országokat. Libia 1967-ben elhatározta, hogy évente 45 millió font sterlinggel segiti az Egyesült Arab Köztársaságot és Jordániát, amelyeket a legsulyosabban érintett a hatnapos háboru, s nyiltan állást foglalt a palesztinai ügy mellett.

A libiai monarchia egyre nagyobb „olajérdekei" azonban elkerülhetetlenül bizonyos korlátokat szabtak az arab szolidaritásnak; az arab értekezleteken az az ország mindig igen mérsékelt álláspontot foglalt el.

A régi politikai strukturát azonban eltávolitották azok az erők, amelyekről nem sejtették, hogy ilyen eltökéltek és amelyeknek sikerét nem tartották ilyen könnyen megvalósithatónak.

(Le Monde)

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon: 24-14, 16-92, 30-87, 35-69, 46-74. Kiadóhivatal: 28-34. Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. I.P.B.A.